

UCHWAŁA Nr VI/54/15
Rady Miejskiej w Pisz
z dnia 3 marca 2015 roku

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2015 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, 645 i 1318, z 2014r., poz. 379 i 1072) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r. poz. 1356; z 2013 r., poz. 1563, z 2014 r. poz.822 i 1188) Rada Miejska w Pisz uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pisz na 2015 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pisz.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Lech Borak

Załącznik
do Uchwały Nr VI/54/15
Rady Miejskiej w Pisz
z dnia 3 marca 2015 roku

PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY PISZ
NA ROK 2015

S P I S   T R E Ś C I

Wprowadzenie	3
Diagnoza problemu w Gminie Pisz	5
Cele i zadania Programu	9
Sposoby realizacji zadań	12
Finansowanie Programu, zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	20

W P R O W A D Z E N I E

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 4¹ przywołanej ustawy prowadzenie działań w tym zakresie należy do zadań własnych gminy i realizowane jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowiącego część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ustawa określa najważniejsze kategorie zadań, które w ramach wspomnianego programu powinny realizować samorządy oraz wskazuje źródło finansowania tych zadań, a Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) corocznie, na podstawie badań i analiz, wydaje rekomendacje do tworzenia programów.

Podstawową rolą gminy jest inspirowanie i wspieranie bezpośrednich realizatorów konkretnych zadań (w ramach określonych możliwości finansowych) wyznaczonych w przedłożonym Programie.

Zagadnienia związane z uzależnieniem od alkoholu są stale podejmowane w różnych kontekstach i płaszczyznach. Alkoholizm należy niewątpliwie do negatywnych zjawisk obejmujących swym zasięgiem wszystkie grupy społeczne. Dostępność alkoholu sprawia, że zjawisko stale poszerza się i osiąga charakter masowy. Niekontrolowana konsumpcja alkoholu ma istotny, negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i całych rodzin. Coraz częściej po alkohol sięga młodzież, a nawet dzieci...

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015 wśród najważniejszych problemów wymienia:

- szkody zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu;
- nadmierną dostępność alkoholu;
- zaburzenia życia rodzinnego związanego z alkoholem, w tym szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych;
- picie alkoholu przez dzieci i młodzież;
- zjawisko przemocy w rodzinie w związku z używaniem alkoholu;
- pogarszającą się jakość działań podejmowanych przez gminy w ramach gminnych programów oraz wydatkowanie środków z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych na zadania nie związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- naruszenie prawa związane z alkoholem;
- brak naukowych danych na temat strat ekonomicznych związanych z alkoholem.

Biorąc pod uwagę wymienione powyżej problemy sformułowano osiem celów strategicznych:

1. Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu.
2. Zmniejszenie dostępności i zmian struktury spożywanego alkoholu.
3. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
4. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
5. Ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom.
6. Poprawa jakości działań podejmowanych przez gminy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ograniczenie wydatkowania środków finansowych na zadania niezwiązane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
7. Ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem.
8. Oszacowanie strat ekonomicznych związanych z alkoholizmem.

DIAGNOZA PROBLEMU W GMINIE PISZ

Brak jest ścisłych danych dotyczących liczby osób uzależnionych od alkoholu. Możliwe jest jednak przeprowadzenie ostrożnych szacunków w oparciu o przeliczniki przyjęte przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA), według której odsetek osób uzależnionych od alkoholu wynosi ok. 2% całej populacji. W odniesieniu do naszej Gminy, w której liczba mieszkańców na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 27.587 osób, problem uzależnienia dotyczyłby 552 osób (przy czym do wielkości tej należy podchodzić z dużą ostrożnością, bowiem mogą to być wartości nieścisłe i zaniżone). Tymczasem w 2014 roku w Poradni Terapii Uzależnień przyjęto 336 osób - pozostałe 216 nie leczonych, uzależnionych osób generuje dodatkowe koszty w różnych obszarach życia, ponosi straty o charakterze społecznym i materialnym, jest powodem różnych problemów w swoim najbliższym otoczeniu.

Odsetek osób pijących szkodliwie wynosi 5 – 7% całej populacji – można więc domniemywać, że w naszej Gminie od 1379 do 1931 osób pije szkodliwie. Jednakże zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 600 tysięcy, zaś osób pijących szkodliwie - na około 2,5 miliona (*dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, 2012*). Z powyższego wynika, że populacja osób pijących ryzykownie jest aż cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu i stanowi nawet 13% danej populacji. W gminie Pisz stanowiłoby to więc ok. 3600 osób. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że znaczna część z nich „zasilił” niebawem szeregi osób uzależnionych.

Problemy konkretnych osób wynikające z ich uzależnienia bądź jego nadużywania dotyczą również ich najbliższych i powodują znaczne, najtrudniejsze do określenia koszty. Życie dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym wiąże się z poważnymi, często nieodwracalnymi stratami emocjonalnymi i rozwojowymi. Według szacunków PARPA dzieci wychowujące się w rodzinach z tym problemem stanowią około 4% populacji - w przypadku naszej Gminy może to być około 1103 dzieci. Choroba rodziców staje się główną siłą nadającą kierunek ich życiu, które zaczyna obracać się wokół problemu alkoholowego ojca, czy matki. Dysfunkcje powstałe w przypadku dzieci alkoholików przenoszone są w ich dorosłe życie.

Szacunki PARPA wskazują ponadto, że 80% żon i partnerek alkoholików doznaje przemocy z ich strony. Przy przyjęciu wcześniej przywołanych szacunkowych liczb (osoby uzależnione i pijące szkodliwie) można przypuszczać, że od 1500 do prawie 3000 kobiet w naszej Gminie może być ofiarami tej przemocy.

Alkohol doprowadza nie tylko do postępującego wyniszczenia organizmu, „sprzyja” także przypadkom naruszenia prawa i porządku publicznego. W ubiegłym roku na terenie naszego powiatu odnotowano przedstawione w poniższej tabeli przypadki naruszenia prawa i porządku publicznego (*związane z problemem alkoholowym*):

Wymiar problemu na terenie powiatu piskiego - dane z KPP
(brak danych szczegółowych dotyczących gminy Pisz)

	2013 r.	2014 r.		
Nietrzeźwi kierujący				
Kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu, w tym:	234	212		
✚ pojazdami mechanicznymi	136	178		
✚ rowerami	98	34		
Przemoc w rodzinie				
Sprawcy przemocy pod wpływem alkoholu	306	195		
Sprawcy przemocy zatrzymani do wytrzeźwienia	179	117		
Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy	404	254		
Liczba postępowań dotyczących znęcania się nad rodziną (art. 207 kk)	74	42		
Osoby nietrzeźwe				
	mężczy- źni	kobiety	mężczy- źni	kobiety
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	320	30	225	11
Liczba zatrzymanych niepełnoletnich będących pod wpływem alkoholu	91		-	

W roku 2014 Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obradowała 12 razy. Przedmiotem obrad było opiniowanie projektu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Pisz na rok 2014 oraz rozpatrywanie wpływających do Komisji wniosków, a co za tym idzie prowadzenie rozmów i działań motywujących do poddania się leczeniu odwykowemu.

Szczegółowe dane dotyczące wnioskodawców i liczby wniosków ujęto w poniższej tabeli:

Liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2014 roku

Organ kierujący wnioskiem	Nowe wnioski 2014 rok	Ponowne zgłoszenia dotyczące osób kierowanych w latach ubiegłych				Razem ponowne
		2013	2012	2011	2010	
Komenda Powiatowa Policji	10	6	1	2	1	10
Prokuratura Rejonowa	1	-	-	-	1	-
Sąd Rejonowy	1	-	1	1	-	2
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	21	4	1	2	-	7
Gminny Zespół Interdyscyplinarny	4	-	1	1	2	4
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	-	1	1	1	2	5
Zgłoszenia indywidualne	20	1	-	-	4	5
R a z e m	57	12	5	7	9	33
OGÓŁEM:						90

Ponadto w ramach prac Komisji:

- ✚ rozpatrzono 264 sprawy;
- ✚ 70 osób skierowano na konsultację do Poradni Terapii Uzależnień;
- ✚ badaniom biegłych sądowych poddano 8 osób;

- ✚ wobec 15 osób wystąpiono, do Sądu Rejonowego w Pisz, z wnioskami o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.

Do Poradni Terapii Uzależnień zgłosiło się 336 osób uzależnionych od alkoholu, udzielono porad 2878 osobom (terapia indywidualna i grupowa).

W Punkcie Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie przyjęto 87 osób, do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 141 Niebieskich Kart.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej objął różnymi formami pomocy łącznie 1535 rodzin, z czego problem uzależnienia od alkoholu dotyczył 44 rodzin, a więc 2,8% ogółu korzystających ze wsparcia Ośrodka.

CELE I ZDANIA PROGRAMU

Opracowany na 2015 rok Program diagnozuje obszary problemowe, wyznacza cele oraz precyzuje zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Pisz. Różnorodność i skuteczność dotychczas podejmowanych działań sprawiły, że w tym obszarze Gmina Pisz należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących. Program uwzględnia więc zdobyte wcześniej doświadczenia, a planowane na kolejny rok działania są kontynuacją większości zadań, które prowadzono w latach poprzednich.

Wzorem lat ubiegłych za punkt wyjścia do planowania poszczególnych strategii przyjęto wyniki specjalistycznej *„Diagnozy problemów dotyczących zjawiska spożywania alkoholu, zażywania narkotyków, nikotyny oraz występowania przemocy wśród dzieci i młodzieży w Pisz”* (przeprowadzonej 2011 roku przez korporację badawczą „Pretendent” z Wrocławia) oraz Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego *„Młodzi i substancje psychoaktywne”* przeprowadzonego w ubiegłym roku wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjów gminy Pisz. Badanie to zostało zrealizowane nieodpłatnie w związku z wieloletnim, aktywnym udziałem naszej gminy w ogólnopolskiej kampanii *„Zachowaj trzeźwy umysł”*.

Za szczególnie niepokojące należy uznać następujące wyniki, które wskazują na konieczność zintensyfikowania profesjonalnych działań profilaktycznych kierowanych do dzieci i młodzieży:

- ⬇ niski poziom wiedzy na temat składu poszczególnych alkoholi - niemalże połowa uczniów szkół podstawowych jest przekonanych, że alkohol zawarty w piwie, winie i wódce nie jest taki sam;
- ⬇ w szkołach gimnazjalnych tylko 28% chłopców i 56% dziewcząt zadeklarowało całkowitą abstynencję od alkoholu;
- ⬇ zdecydowana większość badanych (62% chłopców i 60% dziewcząt) wskazuje na łatwość samodzielnego zakupu piwa;
- ⬇ zarówno wśród uczniów szkół podstawowych, jak i gimnazjów większe jest przekonanie o spożywaniu alkoholu w grupie rówieśniczej (grupa odniesienia) niż realne spożycie alkoholu – przekonanie takie oraz lęk przed odrzuceniem przez grupę ułatwia podjęcie decyzji związanych ze spożywaniem alkoholu, sprzyja podejmowaniu zachowań ryzykownych.

Prezentowany Program jest kontynuacją podejmowanych w latach poprzednich wielostronnych i skoordynowanych działań, których głównym celem jest zmniejszanie rozmiarów problemów aktualnie występujących oraz zapobieganie powstawaniu nowych, w tym ograniczanie społecznych i zdrowotnych skutków związanych z nadużywaniem alkoholu, a także innych środków zmieniających świadomość.

Powyższe będzie możliwe poprzez stałe podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy, a więc prowadzenie systematycznych i skoordynowanych działań profilaktycznych, a także działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cele szczegółowe ukierunkowane zostały w szczególności na:

1. Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań o charakterze ryzykownym (wzmacnianie czynników chroniących, niwelowanie czynników ryzyka).
2. Ograniczanie rozmiarów zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanego nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie.
3. Podnoszenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie prowadzenia profilaktycznej i edukacyjnej pracy z dziećmi i młodzieżą oraz ich rodzicami.
4. Współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych (bezpośrednio lub pośrednio) z realizacją Programu (pracownicy lecznictwa odwykowego, policji, pomocy społecznej, kuratorzy sądowi, członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pisz).

Wyznaczone w zapisach ustawy zadania dotyczą:

1. Zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych d alkoholu.
2. Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspierania zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów pomocy społecznej.

Poszczególne zadania będą realizowane przez następujące podmioty: Poradnię Terapii Uzależnień, Ośrodek Profilaktyki i Terapii, Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy czym niezbędne będzie współdziałanie z tymi

placówkami samorządowymi, instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi, których działania statutowe wiążą się (pośrednio lub bezpośrednio) z problematyką profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych.

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ

ZADANIE I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

„... zadaniem samorządu terytorialnego jest udzielenie jej (placówce leczenia odwykowego) takiego wsparcia, jakie pozwoli na realizację efektywnych programów psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia. (...) Gmina powinna dofinansowywać szkolenia terapeutów, odbywające się w ramach zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników placówek leczenia uzależnienia od alkoholu. Szczególnie istotne jest uczestnictwo w programie szkolenia specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień. (...)ważne jest także zapewnienie zespołowi terapeutycznemu dostępu do systematycznej superwizji. (...)Superwizowanie pracy terapeutów jest najlepszą formą doskonalenia zawodowego oraz przeciwdziałania niewłaściwym i nieetycznym praktykom klinicznym. Rekomenduje się finansowanie superwizji pracy specjalistów i instruktorów terapii uzależnień oraz osób pozostających w programie szkolenia.”¹

Wyżej sformułowane zadanie realizowane będzie w szczególności poprzez:

1. Udzielanie wsparcia Poradni Terapii Uzależnień poprzez udzielenie pracownikom lecznictwa odwykowego pomieszczeń i wyposażenia niezbędnych do prowadzenia terapii osób uzależnionych i współuzależnionych oraz realizacji programów terapeutycznych kierowanych do ich rodzin.
2. Kontynuację niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez dofinansowywanie zajęć prowadzonych podczas realizacji programów terapii pogłębionej (uzależnionych z okresem trzeźwienia minimum 24 miesiące), programów rozwoju osobistego (po ukończeniu terapii uzależnienia, współuzależnienia).
3. Organizowanie zajęć psychoedukacyjnych i terapeutycznych kierowanych do rodziców/opiekunów prawnych młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
4. Kontynuację działań związanych z popularyzacją aktualnej wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień - opracowywanie, zakup i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych (broшуry, ulotki, plakaty, materiały informacyjne), stałym monitorowaniem problemów uzależnień na terenie gminy.

¹ „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2014 r., str. 14, 18, 19

ZADANIE II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

„Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. (...) Efektem doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą być pewne utrwalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem dorosłego dziecka alkoholika (DDA). (...) Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym udzielenie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym powinno być jednym z priorytetowych zadań, które podejmują samorządy lokalne w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.”²

Określone wyżej zadanie realizowane będzie poprzez:

1. Prowadzenie działań zmierzających do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do ograniczania jego spożycia lub, gdy jest to konieczne, podjęcia przez nie leczenia odwykowego (przyjmowanie zgłoszeń, prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia, finansowanie badań wykonywanych przez biegłych w przedmiocie uzależnienia, kompletowanie i przekazywanie odpowiedniej dokumentacji do sądu).
2. Zwiększanie dostępności i skuteczności programów psychoterapii współuzależnienia prowadzonych w Poradni Terapii Uzależnień.
3. Kontynuowanie oferty terapeutycznej kierowanej do DDA.
4. Wspieranie lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej we wczesnym rozpoznawaniu uzależnienia i podejmowaniu krótkiej interwencji związanej z przemocą w rodzinie - zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informacyjnych.
5. Utrzymywanie bieżącej działalności Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie działającego w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - udzielanie pomocy prawnej, wsparcia psychologicznego.
6. Podejmowanie działań profilaktycznych w grupach podwyższonego ryzyka – organizacja i prowadzenie zajęć terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w Świetlicy Wychowawczo – Terapeutycznej

² „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2014 r., str. 24,25,26

„Smerfy” w oparciu o indywidualne diagnozy podopiecznych i ich sytuację rodzinną oraz indywidualne programy terapeutyczne.

7. Wspieranie działań służących poprawie i pogłębianiu więzi w rodzinach dysfunkcyjnych poprzez dofinansowywanie obozów terapeutycznych, półkolonii, pikników rodzinnych itp.
8. Kontynuowanie oddziaływań terapeutycznych podczas wypoczynku letniego i zimowego organizowanego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
9. Wspieranie działań osób pracujących z ofiarami przemocy w rodzinie bądź spotykających się z tym zjawiskiem w ramach swojej pracy (pedagodzy, kuratorzy sądowi, pracownicy policji, pracownicy socjalni) - organizowanie warsztatów, porad, konferencji, dostarczanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
10. Organizowanie i finansowanie superwizji i konsultacji dla wychowawców świetlicy socjoterapeutycznej, dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych.
11. Prowadzenie działań o charakterze informacyjno- edukacyjnym dotyczących zjawiska przemocy domowej - opracowywanie i kolportaż ulotek, broszur, organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych.

ZADANIE III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży - w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

„Dofinansowywanie zajęć pozalekcyjnych zawsze powinno być rozpatrywane przez wzgląd na ich związek z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych(...). Należy też pamiętać o tym, że strategia alternatywnych form spędzania czasu wolnego jest oceniana jako jedna z mniej skutecznych(...). Dokonywanie wyboru programu profilaktycznego do realizacji i finansowania w ramach gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych powinno opierać się na kryteriach które wskazują na jakość programu, np.: program znajduje się w bazie programów rekomendowanych, osoby realizujące program posiadają odpowiednio udokumentowane uprawnienia do jego realizacji, program charakteryzuje się odpowiednią intensywnością oddziaływań, program ma zrobioną ewaluację (...) Zajęcia sportowe powinny być integralnym elementem programu profilaktycznego i pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku do innych działań profilaktycznych. (...) Zajęcia sportowe powinny odwoływać się do strategii profilaktycznych (...). Powinny także wzmacniać czynniki chroniące, zwłaszcza przez ukazywanie autorytetów promujących wzorzec trzeźwości (trener, znani sportowcy, nauczyciel wychowania fizycznego itp.), rozwijanie zainteresowań z wyraźnym określeniem norm zachowania w różnych sytuacjach (postawa wobec używek, rozwiązywania konfliktów, eliminowanie przemocy).³

Wyżej sformułowane zadanie realizowane będzie w szczególności poprzez:

1. Wsparcie merytoryczne oddziaływań profilaktycznych ukierunkowanych na kształcenie podstawowych umiejętności życiowych i zapobiegających podejmowaniu przez młodzież zachowań ryzykownych (wczesna pomoc i interwencja).
2. Prowadzenie na terenie szkół i placówek profesjonalnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
3. Wsparcie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prenumeratę/zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, materiałów multimedialnych.
4. Utrzymywanie współpracy z lokalnymi i regionalnymi mediami - inicjowanie artykułów związanych z problematyką alkoholową, prezentowanie gminnych działań profilaktycznych i ich efektów, lokalnych badań, planów działań.

³ „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2014 r., str. 46, 51, 52

5. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku - prowadzenie badań i sondaży, tworzenie lokalnych diagnoz i ekspertyz.
6. Promowanie działań gminy na forum regionalnym i krajowym - udział w konferencjach, seminariach, naradach organizowanych przez instytucje wojewódzkie i centralne.
7. Organizowanie lokalnych oraz udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach informacyjnych (gdzie szukać pomocy, jak reagować w sytuacjach ujawnienia się problemów powodowanych przez alkohol) i edukacyjnych (dotyczących wzorców picia, szkód powodowanych przez alkohol, zmiany zachowań itp.).
8. Wspieranie działań środowiskowych - zajęć sportowych, rekreacyjnych, pozalekcyjnych zawierających jasno określone i zgodne ze standardami oddziaływania profilaktyczne.
9. Organizacja dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach wychowawczo – terapeutycznych, socjoterapeutycznych i opiekuńczych.
10. Wspieranie programów i przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym opracowywanych i przygotowywanych przez młodzież i kierowanych do grup rówieśniczych (konkursy, spektakle teatralne, gazetki szkolne itp.)
11. Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu ograniczenia dostępności i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 r. ż.

ZADANIE IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

„Samorząd, realizując poszczególne zadania gminnego programu, może powierzyć je organizacji pozarządowej lub wesprzeć organizację w realizacji tych zadań, które wpisują się w zawartość gminnego programu.(...) Należy pamiętać, że chociaż to samorząd lokalny jest odpowiedzialny za realizację zadań z związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, to nie jest w tych działaniach osamotniony. Istnieje wiele instytucji, które można i należy angażować we współpracę w tym zakresie. Należą do nich m.in. policja, sądy, prokuratura, kuratorzy, szkoły (nauczyciele i pedagodzy), ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, przychodnie, lekarze.”⁴

Podjmowane w w/w. obszarze działania będą dotyczyły:

1. Merytorycznego wspierania placówek samorządowych oraz instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz koordynowania współpracy tych placówek:
  - a) zaopatrywanie placówek oświatowych w materiały metodyczne i edukacyjne;
  - b) współpraca ze środowiskami abstynenckimi, wspieranie podejmowanych przez nie inicjatyw;
  - c) współpraca z Komendą Powiatową Policji, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejsko-Gminną Biblioteką Publiczną, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Piskim Domem Kultury, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, parafiami i stowarzyszeniami - zaopatrywanie w materiały metodyczne, organizacja wspólnych przedsięwzięć profilaktyczno-edukacyjnych kierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.
2. Systematycznej współpracy i wymiany doświadczeń z Pełnomocnikiem Zarządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

---

⁴ „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2014 r., str. 63, 69

ZADANIE V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

„W przypadku złamania zakazu sprzedania alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw lub na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencję oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora.(...) Art. 4¹ ust. 1 pkt 6 ustawy, który daje gminom prawo do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego, stanowi również podstawę prawną do składania do organów policji wniosku o wszczęcie postępowania dowodowego. Policja powinna powiadomić o wszczęciu takiego postępowania gminę i prokuratora.(...) Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może w drodze upoważnienia wskazać osobę do reprezentowania gminy przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.”⁵

Wyżej określone zadanie, związane bezpośrednio z dbałością o przestrzeganie w gminie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizowane będzie poprzez:

1. Kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Podejmowanie interwencji w przypadkach stwierdzenia przypadków naruszenia przepisów ustawy, przy czym występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego realizowane będzie przez Komendę Powiatową Policji (zgodnie z Porozumieniem zawartym w dniu 16 marca 2005 roku pomiędzy Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii w Piszcu a Komendą Powiatową Policji w Piszcu).

---

⁵ „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2015 roku.” Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Warszawa 2014 r., str. 70, 71

ZADANIE VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

„Jednym z zadań własnych samorządów gminnych realizowanych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (...) jest wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej. (...) W opinii PARPA finansowanie funkcjonowania CIS ze środków przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych może być jedynie proporcjonalne do udziału w oferowanych przez nie zajęciach reintegracyjnych osób uzależnionych od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego.”⁶

Podejmowane w ww. obszarze działania będą dotyczyły:

1. Wspierania działalności Klubu Integracji Społecznej, prowadzonego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez:
  - a) prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym;
  - b) zaopatrywanie w publikacje, broszury, ulotki dotyczące problematyki uzależnień.

---

⁶ tamże, str. 72, 73

**FINANSOWANIE PROGRAMU,
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW
KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH**

Program realizowany jest głównie ze środków własnych Gminy (rozdział 85154 par.3030 „Ochrona Zdrowia - Przeciwdziałanie Alkoholizmowi”).

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być fundusze strukturalne oraz inne środki pozyskiwane zarówno przez gminę, jak też przez realizatorów i partnerów Programu.

Za realizację zadań ustawowych, wykonywanych podczas posiedzeń Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zespołów problemowych, przysługuje jej członkom wynagrodzenie w postaci diety w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę (obowiązującego w 2015 r.).

Przewodniczący Rady

Lech Borak

